

Nr 74.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459); given Stockholms slott den 15 februari 1946.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459).

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
**lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni
1942 (nr 459).**

Härigenom förordnas, att prisregleringslagen den 30 juni 1942¹, vilken jämlikt lag den 18 maj 1945 (nr 203) gäller till och med den 30 juni 1946, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947.

¹ Senaste lydelse se 1945:203.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 janu-
ari 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459)* samt anför därvid följande.

Prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459), som trädde i kraft den 1 juli samma år, ägde ursprungligen giltighet till och med den 30 juni 1943. Sedermera har lagen successivt förlängts för ett år i sänder, senast genom lagen den 18 maj 1945 (nr 203) om fortsatt giltighet av prisregleringslagen. Enligt sistnämnda lag äger prisregleringslagen fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1946. Genom lag den 4 juni 1943 (nr 308) samt genom nyssnämnda lag den 18 maj 1945 (nr 203) vidtogos vissa ändringar i prisregleringslagen.

I fråga om det närmare innehållet av prisregleringslagen i dess nu gällande lydelse torde jag allenast få hänvisa till *dels* propositionen nr 337 till 1942 års riksdag (jämför första lagutskottets utlåtande nr 56 och riksdagens skrivelse nr 391), *dels* propositionen nr 240 till 1943 års riksdag (jämför andra lagutskottets utlåtande nr 36 och riksdagens skrivelse nr 267) och *dels* propositionen nr 17 till 1945 års riksdag (jämför andra lagutskottets utlåtande nr 35 och riksdagens skrivelse nr 168).

Såsom framgår av 1 § prisregleringslagen erfordras för att de i lagen meddelade föreskrifterna skola träda i tillämpning, att särskilt förordnande där- om meddelas. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda för- hållanden. Förordnande meddelas av Konungen med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Konungen. Genom kungörelse den 30 juni 1942 (nr 460) meddelade Konungen med riksdagens samtycke förordnande, varom nyss är sagt, att gälla från och med den 1 juli 1942 tills vidare. Förordnandet är alltjämt gällande.

Närmare bestämmelser angående tillämpningen av prisregleringslagen ha av Kungl. Maj:t meddelats senast genom kungörelse den 18 maj 1945 (nr 204), vilken kungörelse gäller till och med den 30 juni 1946.

Bestämmelser rörande allmänt prisstopp ha utfärdats dels av statens priskontrollnämnd den 31 oktober 1942 dels ock av Kungl. Maj:t genom kungörelser den 4 juni 1943 (nr 310) och den 25 maj 1945 (nr 209). Sistnämnda kungörelse, som trädde i kraft den 1 juni 1945 samt gällde till och med den 31 augusti 1945, har sedermera erhållit förlängd giltighet, senast genom kungörelse den 23 november 1945 (nr 732) för tiden till och med den 28 februari 1946.

I den 12 januari 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *statens priskontrollnämnd* anført, att frågan om prisregleringslagen borde ytterligare förlängas vore avhängig av det behov, som i fortsättningen kunde förefinnas av prisreglerande åtgärder av tvångsnatur, däribland bibehållandet av det allmänna prisstoppet och genomförda normalprisregleringar. De avgörande faktorerna därvidlag vore den takt, i vilken varutillgången inom landet komme att ökas, och de prisutvecklingstendenser, som samtidigt komme att göra sig gällande. Att i dessa avseenden bilda sig en någorlunda säker uppfattning vore förenat med mycket stora svårigheter. Med hänsyn därtill syntes det vara nödvändigt, att möjligheter funnes till fortsatta tvångs-ingripanden i prishänseende, därest utvecklingen icke bleve gynnsam. Priskontrollnämnden ansåge därför, att prisregleringslagen borde ytterligare förlängas, förslagsvis på ett år. Några ändringar i densamma syntes ej nu behöva vidtagas.

*Departements-
chefen.*

Då vid 1945 års riksdag förslag framlades om förlängning av prisregleringslagen för tiden den 1 juli 1945—den 30 juni 1946 underströks särskilt, att det vore synnerligen betydelsefullt att den allmänna stabiliseringspolitiken kunde fortsätta ända till dess sådana ändrade förhållanden inträdde, att möjligheter till en sänkning av kostnader och priser föreläge; i enlighet härmed ansågs en fortsatt statlig priskontroll vara nödvändig jämväl under övergångstiden efter krigets slut.

Sådana förhållanden ha ännu icke inträtt att man kan avstå från de kontrollmöjligheter, som prisregleringslagen erbjuder. Med hänsyn härtill torde prisregleringslagen, på sätt priskontrollnämnden hemställt, böra utsträckas att gälla under ytterligare ett år eller alltså för tiden den 1 juli 1946—den 30 juni 1947.

Några ändringar i prisregleringslagen synas icke för närvarande vara påkallade.

I enlighet med vad jag sålunda anført har inom finansdepartementet upprättats förslag till *lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459)*, vilket förslag torde få såsom bilaga¹ fogas vid detta protokoll.

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utelämnats.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över det upprättade förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Erik Westerlind.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 11 februari 1946.

N ä r v a r a n d e:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 6 februari 1946 tillhandakommet utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 18 januari 1946, hade Kungl Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459)*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen i finansdepartementet hovrättsrådet H. V. Nitelius.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 feb-
ruari 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, lagrådets den 11 februari 1946 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 18 januari 1946 remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av prisregleringslagen den 30 juni 1942 (nr 459)*.

Föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.
